

BETER OMGAAN MET ELKAAR

Het team van 't Keuningshōfke vindt het erg belangrijk dat alle kinderen op een rustige en respectvolle manier met elkaar omgaan. Voor veel kinderen is dat heel normaal maar voor sommige kinderen is dat nog moeilijk. We weten dat het soms niet gemakkelijk is, maar vinden het erg belangrijk om op onze school een fijne sfeer te creëren, zodat we een school hebben die voor iedereen veilig en uitnodigend is. Een veilige en rustige omgeving is bovendien voorwaarde om goed onderwijs te kunnen geven en de kinderen gelegenheid te geven zich optimaal te ontwikkelen.

Beter omgaan met elkaar

Om die veilige omgeving te bereiken gebruiken we een gerichte aanpak om het pedagogisch klimaat (de wijze waarop we met elkaar omgaan) te verbeteren. Hiervoor gebruiken we het programma "Beter omgaan met elkaar", een aanpak die ook wel "effectieve conflicthantering" wordt genoemd. Met ingang van het schooljaar 2016-2017 werken we volgens deze aanpak.

"Beter omgaan met elkaar" heeft enkele belangrijke doelstellingen.

- Kinderen krijgen een grotere rol in het zelf oplossen van conflictjes. Ze worden meer zelfverantwoordelijk voor hun eigen handelen.
- Elkaar respecteren en accepteren, en elkaar daarbij helpen is ieders uitgangspunt.
- Afspraken en regels, maar ook wat goed en niet goed gaat, wordt samen besproken in de socio-kring zodat we er van leren.

De rol van de leerkracht is niet meer de scheidsrechter die probeert het probleem van de kinderen op te lossen, maar de coach die de kinderen helpt hun probleem zelf op te lossen.

In de bijlage "Beter omgaan met elkaar" wordt deze werkwijze en alle afspraken en regels uitgebreid uitgelegd.

De rol van de ouders bij "Beter omgaan met elkaar"

Opvoeden doe je niet alleen. Natuurlijk bent u als ouder de eerst verantwoordelijke voor de opvoeding van uw kind(eren). Ondanks het feit dat uw kind een groot deel van de dag op school doorbrengt, blijkt dat het gedrag van een kind voornamelijk bepaald wordt door de invloed die u als ouder op uw kind heeft. Op school leren we de kinderen ook in de schoolomgeving samen met de vele andere kinderen verantwoord en respectvol met elkaar om te laten gaan.

In de aanpak "Beter omgaan met elkaar" spannen leerkrachten, directie en kinderen zich uitermate in om de veilige en uitnodigende school te realiseren en te houden. Ook u bent als ouder hierbij betrokken. Het is heel erg belangrijk dat school en ouders op één lijn zitten. Alleen dan kan probleemgedrag, en daar valt ook pestgedrag onder, worden voorkomen of opgelost. "Beter omgaan met elkaar" lukt alleen optimaal wanneer u als ouder ook op de hoogte bent van deze aanpak en in dezelfde lijn met uw kind daarover praat. Er zijn zelfs ouders die thuis dezelfde regels gebruiken als op school. Dat maakt het voor de kinderen natuurlijk nog duidelijker.

De opmerking die we gelukkig maar zelden terug horen van kinderen: "Ik mag van mijn ouders terugslaan, als ik geslagen word", past hier helemaal niet in. Terugslaan lost niets op, en is gewoon niet de juiste weg. Zoals in de bijlage over "Beter omgaan met elkaar" staat beschreven, hebben we een betere oplossingsweg die verantwoord is naar alle kinderen en een veilige schoolomgeving mogelijk maakt. Om die reden hebben we de regel: "Slaan en schoppen wordt op geen enkele wijze geaccepteerd op 't Keuningshōfke".

Pesten, plagen en ruzie

Sommige kinderen gebruiken al snel het woord pesten. We merken dat de kinderen zelf niet goed weten wanneer er sprake is van pesten, plagen of ruzie.

Pesten is opzettelijk, en steeds weer opnieuw, gedurende een langere tijd een andere leerling fysiek en/of geestelijk pijn doen. Pesten gebeurt vaak ook nog onzichtbaar voor ouders of leerkrachten.

Bij plagen is er sprake van gelijkwaardigheid. Plagen heeft iets grappigs. Je plaagt dan ook wel terug, en je kunt er samen om lachen. Als plagen niet meer leuk is voor iemand en toch doorgaat dan ontstaat er een ruzie.

Bij een ruzie hebben allebei de kinderen over en weer een conflict met elkaar en proberen dat uit te vechten. Soms duurt een ruzie lang en is er sprake van "oude koeien". Soms spelen de kinderen de dag erna weer als vanouds met elkaar en hebben ze de ruzie zelf opgelost.

Als plagen doorgaat en zelfs overgaat in herhaaldelijke treiterijen, waar de ander zich niet tegen durft of kan verweren, dan spreken we van pesten.

Op 't Keuningshōfke proberen we door de aanpak "Beter omgaan met elkaar" en de socio-kring in de groep te voorkomen dat er ruzie of pestgedrag optreedt. Ruzies kunnen de kinderen zelf oplossen volgens de aanpak van "Beter omgaan met elkaar". Zowel ouders als leerkrachten moeten de kinderen blijven aansturen om de geleerde aanpak ook daadwerkelijk te gebruiken.

Wanneer het echt om pestgedrag gaat dan zal de leerling dat niet alleen kunnen oplossen. Wij vinden het wel heel erg belangrijk dat er zo snel mogelijk een einde aan dat pestgedrag komt. Wij weten echter ook dat pesten nooit helemaal uit te roeien is. Om die reden blijven we daar alert op en vragen wij u ons te informeren als er pestgedrag plaatsvindt. Overigens geldt dat ook voor vervelend gedrag van kinderen onderling, dat ze niet zelf opgelost krijgen op de manier die ze op school geleerd hebben.

Bij pesten is het belangrijk dat dit ook door school geconstateerd wordt en dat er een grote zekerheid is over de dader en de pestactiviteiten. Omdat pesten vaak stiekem en buiten het toezicht van school gebeurt, is het erg belangrijk dat ouders en school goed met elkaar afstemmen.

We merken bijvoorbeeld dat sommige kinderen thuis erg snel zeggen dat ze gepest worden, terwijl ze eigenlijk gewoon een conflict hebben met de andere leerling dat ze niet kunnen (over)winnen.

De pestaanpak kent een aantal vaste stappen.

1. De ouders van de pester en de betreffende leerling zelf worden uitgenodigd voor een gesprek. In dat gesprek wordt afgesproken dat het pesten per direct moet stoppen.
2. Mocht het pesten dan toch doorgaan, dan volgt een officiële waarschuwing, waarbij wordt kenbaar gemaakt dat bij een volgende constatering een schorsing van een dag plaats vindt.
3. Stopt het pestgedrag niet, dan volgt de pedagogische maatregel: één dag schorsing.
4. Als na de schorsing voor één dag het pestgedrag blijft voortduren en dat wordt ook zo vastgesteld door de school, dan volgt langdurige schorsing en daarna verwijdering van school.

De volledige omschrijving van de pestaanpak op onze school staat omschreven in het pestprotocol.

BIJLAGE 1: BETER OMGAAN MET ELKAAR

We hanteren bij de aanpak “Beter omgaan met elkaar” in school een drietal hoofdregels. Deze regels sluiten goed aan bij de drie stappen die de kinderen in het verleden al geleerd hebben om conflicten te vermijden.

We hebben afgesproken dat onderstaande aanpak zowel op de speelplaats als ook in het gebouw wordt toegepast. De drie regels maken we in school alsook in de klas zichtbaar als één hoofdregel:

Ik zorg goed voor mezelf, de ander en de omgeving

Uitwerking van de hoofdregel zal in onderstaande beschreven worden. De regels worden besproken in de socio-kring.

1. De rode hoofdregel

WIJ GAAN OP EEN PRETTIGE MANIER MET ELKAAR OM

Dit is de belangrijkste regel. Bij alles wat kinderen of leerkrachten aanvoelen dat niet prettig is, kan meteen gezegd worden tegen de ander: Dit is niet prettig. Stop, houd op!

2. De blauwe hoofdregel

WIJ GAAN OP EEN CORRECTE MANIER MET ELKAAR OM

Deze hoofdregel gaat over de regels en afspraken die gelden op onze school om op een prettige manier met elkaar te kunnen omgaan. Wanneer toch op een vervelende manier met elkaar wordt omgegaan, gebruiken we een vaste methode om dit oplossen.

In volgorde gebeurt dan het volgende:

- kinderen proberen eerst de ruzie zelf op te lossen door elkaar te bevragen waarom de ander iets doet dat niet als prettig wordt ervaren.
- lukt het niet om het samen op te lossen dan roept het kind de hulp in van de leerkracht. De leerkracht zal altijd hulp moeten bieden. Echter niet op de manier dat de leerkracht het probleem gaat oplossen. De leerkracht vraagt het kind dat komt melden om de andere leerling(en) te gaan halen. Dan volgt de derde hoofdregel.

3. De groene hoofdregel

IK SPAN MIJ IN DAT IEDEREEN PRETTIG MET ELKAAR OMGAAT

Bij deze regel wordt van de kinderen gevraagd om actief mee te werken aan een goede omgangssfeer. Om het conflictje opgelost te krijgen is nu niet zo zeer de leerkracht aan zet. Het probleem is van de twee (of van het groepje) kinderen en de leerkracht probeert nu een oplossingsgesprek tussen de kinderen op gang te krijgen. De kinderen bevragen elkaar, praten tegen elkaar op een afgesproken manier. Niet beschuldigen, geen welles-nietes, maar vragen waarom de ander zo onaardig doet. Vragen naar uitleg, en dat kan vaak wederzijds zijn. Uiteindelijk komen de kinderen bij de vraag uit: Hoe lossen we dit nu op? Vaak is na zo'n oplossingsgesprek het probleem ook opgelost, wordt sorry gezegd of een hand gegeven.

Om de omgangssfeer te motiveren werken we op 't Keuningshökke met 'binders'. De leerlingen zullen elkaar groep doorbrekend helpen en begeleiden om meer respect voor elkaar te krijgen. We hebben vier 'binders' per schooljaar.

- Periode 1: 1ste vrijdag van het schooljaar
- Periode 2: laatste week november
- Periode 3: Koningsdag
- Periode 4: Spellendag

Spelregels bij de effectieve conflicthantering

Natuurlijk loopt deze manier van oplossen niet vanzelf op bovenstaande voorbeeldige manier. Hiervoor hebben we een enkele spelregels.

- a. **Verplichte meldregel** : een kind dat geschopt, geslagen, geduwd of bespuugd wordt, is verplicht dit te melden. Dat geldt ook voor de kinderen die een probleem zelf niet krijgen opgelost nadat ze de ander hebben laten weten dat ze het niet prettig vinden (hoofdregel 1).
Toelichting : deze regel is voor de kinderen die niets durven zeggen omdat ze bang zijn dat het dan erger wordt. Hierdoor blijven de ouders buiten schot.
- b. **Haalregel** : een kind dat zich meldt bij de leerkracht met een klacht over een ander kind, moet de pleger(s) gaan halen. De leerkracht let goed op hoe het gaat als een kind een ander kind gaat halen.
- c. **Je-moet-komen-regel** : een kind dat door een ander kind gevraagd wordt om te komen, moet ook komen. Zo niet, dan volgt er straf. (hierover verderop meer)
- d. **Ruzie-klein-houden-regel**: Bemoeiallen, meelopers en beschermers bemoeien zich niet met de ruzie van twee kinderen. Een uitzondering hierop is de zogenaamde helper. Dat is de leerling die een ander helpt om te gaan melden, omdat deze niet zelf durft te gaan. De helper bemoeit zich niet met het conflict maar helpt om te durven melden.
- e. **Oude koeien**: We komen niet meer terug op ruzies die geweest zijn. Het gaat om wat nu gebeurd is en hoe dat opgelost moet worden. Ook ruzies van buiten school horen niet op school uitgevochten te worden.

Oplossingsgesprek

Naast deze regels zijn er vaste afspraken hoe een oplossingsgesprek in zijn werk gaat. Omdat de kinderen eigenaar zijn van het conflict, moeten zij ook werken om het conflict op te lossen. Dit gebeurt in de vorm van een driehoeksgesprek ook wel oplossingsgesprek genoemd.. De rollen zijn "melder", "pleger" en leerkracht. De leerkracht neemt een neutrale maar betrokken houding aan. Hij/zij helpt de kinderen bij het gesprek.

De kinderen staan tegenover elkaar en spreken elkaar aan, liefst met de voornaam. Door deze directe manier van aanspreken wordt het gesprek persoonlijker en bevordert dat het respectvol omgaan met elkaar. De melder stelt als eerste bijvoorbeeld de vraag waarom de pleger hem uitsluit. De pleger moet antwoord geven. De pleger stelt op zijn beurt een vraag aan de melder. Hierdoor ontstaat er een vraag en antwoordketting.

Logboek

Elke ruzie wordt heel beknopt genoteerd in het conflict-logboekje. Hierdoor is het mogelijk om patronen te herkennen. Welke kinderen zijn vaak bij een ruzie betrokken? Welke straf is er gegeven, en bij welke kinderen is er vaker sprake van een welles/nietes situatie.

Als een kind drie keer in het logboekje staat vermeld, gaat de conflictbegeleider na wat er aan de hand is. Dit logboekje is geen strafboekje want er komen ook kinderen in te staan die niets gedaan hebben, maar bijvoorbeeld wat extra ondersteuning buiten nodig hebben.

Conflictbegeleider :

De conflictbegeleider heeft de taak om ervoor te zorgen dat de conflicthantering door iedereen goed wordt uitgevoerd en dat de kinderen die vaak ruzie op de speelplaats hebben, in een begeleidingstraject komen.. De conflictbegeleider lost dus nauwelijks ruzies op, dit doen de leerlingen onder begeleiding van de leerkrachten op de speelplaats. De bedoeling is om de kinderen te helpen hun gedrag te veranderen. De conflictbegeleider zal structureel het logboekje inzien om patronen te kunnen ontdekken. Op onze school is juffrouw Karen de conflictbegeleider.

Sancties /straf

De kinderen krijgen straf als ze bepaalde schoolregels overtreden hebben. Er moet duidelijkheid bestaan wanneer kinderen straf krijgen. Hierdoor zorgen we ervoor dat er rechtvaardig gehandeld wordt. We hebben twee soorten straffen: een lichte en een zware straf.

Diegene die een zware straf uitdeelt, noteert deze in Eduscope, in het dossier van het kind.

Lichte straf : de time-outplek

Kinderen moeten naar de time-outplek wanneer ze zich niet houden aan de 100% regels.

Bijvoorbeeld bij

- schelden,
- bemoeiallen,
- Slaan, schoppen of duwen (groep 1 t/m 4)
- welles-nietes reactie
- niet komen als gevraagd wordt om naar de leerkracht te komen

Als een kind naar een time-out plek wordt verwezen, zal hij/zij daar een tijd moet blijven. De duur van de straf wordt bepaald door de leerkracht en staat niet ter discussie.

Zware straf : nablijven

Bij ernstigere overtredingen, geven we een zware straf. Dit is nodig om het rechtvaardigheidsprincipe te volgen en om een krachtig signaal af te geven naar de schoolgemeenschap: hier is een ernstige overtreding begaan. We bedoelen dan bijvoorbeeld:

- Fysiek geweld, zoals slaan en schoppen
- Verbaal geweld
- Discriminerende opmerkingen
- Herhaaldelijk welles-nietes

Voor groep 5 t/m 8 hebben we de regel dat slaan of schoppen, fysiek geweld dus, maar ook discriminerende opmerkingen, altijd leidt tot een half uur nablijven. Het maakt daarbij niet uit of als eerste wordt geslagen of dat terug wordt geslagen. De kinderen hebben namelijk geleerd hoe ze zonder geweld een probleem kunnen aanpakken. Ook de kinderen die steeds proberen de straf te ontlopen door aan te sturen op welles/nietes moeten na drie keer welles/nietes een halfuur nablijven. Drie keer welles/nietes is geen toeval meer.

Slaan en schoppen wordt op geen enkele wijze geaccepteerd op 't Keuningshōfke

Fysiek geweld leidt altijd tot straf.

In groep 1 en 2 moet een leerling op de time-outplek na slaan of schoppen. Wanneer een leerling vaker op de time-outplek moet zitten, worden de ouders door de leerkracht hierover geïnformeerd.

In groep 3 t/m 4 worden leerlingen bij schelden of fysiek contact direct naar de time out plek verwezen en is de consequentie dat ze tijdens de pauze op de time out plek moeten zitten (de toezichhoudende leerkracht bepaalt hoe lang de leerling op de time-out plek dient te zitten). Als blijkt dat er kinderen zijn, die te vaak opvallen vanwege schelden of fysiek geweld, wordt er door de eigen leerkracht contact opgenomen met de ouders. Er worden dan concrete afspraken gemaakt over de aanpak van de leerling. Het kan zijn dat de betreffende leerling net als kinderen van de bovenbouw een half uur moet nablijven bij fysiek geweld.

In groep 5 t/m 8 moet de leerling na slaan of schoppen een half uur nablijven. De leerling belt zelf naar huis om uit te leggen waarom hij/zij moet nablijven. De leerkracht is daarbij aanwezig en bespreek het voorval met de ouders telefonisch en maakt indien nodig direct een afspraak.

De socio-kring

Een van de stappen in de effectieve conflicthantering is de wekelijkse socio-kring. Een keer per week zitten de kinderen 20-30 minuten in een kring en bespreken een thema dat te maken heeft met omgaan met elkaar. De gespreksonderwerpen komen voort uit de SOEMO – klapper, groeps- en schoolafspraken of maatschappelijke onderwerpen. In overleg met de groep wordt bepaald wat het gespreksthema is. Een voorbeeld is "Je mag niemand buiten sluiten". Dat klinkt heel logisch, maar in zo'n socio-kring zullen er ook kinderen zijn, die vinden dat ze niet automatisch met iedereen verplicht moeten spelen. Hierover worden de meningen uitgewisseld en uiteindelijk eindigt de socio-kring in een afspraak. Bijvoorbeeld: "Je mag niemand buitensluiten, maar als je liever niet met iemand wilt spelen die dag, dan moet je dat wel uitleggen aan elkaar en afspreken dat hij/zij de volgende keer wel mee mag doen". Zo'n afspraak is dan een eigen en gezamenlijk afgesproken regel, die in een volgende socio-kring wordt geëvalueerd.

In alle groepen wordt de socio-kring één keer per week gehouden. Binnen zo'n socio-kring probeert de leerkracht de zogenaamde middengroep, die vaak bij negatief gedrag van enkele kinderen zich niet durft te uiten, naar de voorgrond te halen. Hun mening is heel erg belangrijk, want zij geven juist de norm aan die de meerderheid van de groep eigenlijk zou willen hebben.

Aanpak in de groep, in de school en op het speelplein

Door consequente toepassing van de regels en het geven van het goede voorbeeld willen we bereiken dat de kinderen intrinsiek gemotiveerd raken om het goede gedrag te vertonen.

In elke groep gelden regels om gewenst gedrag te bevorderen en om plagerijen en pesten te voorkomen. In het begin van elk schooljaar worden deze regels in de groep besproken. Daarnaast komen deze ook tijdens de socio-kring regelmatig aan bod.

In de gouden weken, de periode van start schooljaar tot de herfstvakantie zijn bij uitstek geschikt om een fundament neer te zetten voor een goede groepsvorming. Iedere leerkracht stelt één van zijn groepsregels en een gezamenlijke school of speelplein regel centraal.

Regels die gelden in elke groep

Om het op school gezellig en veilig te houden vinden we het belangrijk dat iedereen op een prettige manier met elkaar omgaat. De school heeft hiervoor regels opgesteld. Je moet je aan deze regels houden. Iedere leerkracht heeft in zijn eigen groep regels die passen binnen het pedagogische klimaat in de groep en binnen school. Deze afspraken hangen in het lokaal of worden in de "gouden doos" gedaan.

Als je op een prettige manier met elkaar om wilt gaan, dan let je op deze regels en afspraken:

- We vertrouwen elkaar.
- We helpen elkaar.
- Niemand speelt de baas.
- Niemand doet alsof hij altijd de schuld krijgt.
- Je beoordeelt andere leerlingen niet op hun uiterlijk
- Je sluit een ander niet buiten.
- Je komt niet aan de spullen van een ander, als die dat niet wil
- Je gebruikt geen scheldwoorden en je verzint geen bijnamen.
- Je lacht een ander niet uit.
- Je roddelt niet over andere leerlingen.
- Je schrijft geen negatieve berichtjes over elkaar.
- Je bedreigt elkaar niet en je doet elkaar geen pijn.
- Ook op Twitter, Facebook en andere social media blijf je respectvol en eerlijk
- Je blijft van anderen af.
- Je accepteert een andere leerling zoals hij of zij is.
- Je hebt respect voor elkaar, ook als de ander anders denkt, anders leeft of zich anders gedraagt dan jezelf.
- Je bemoeit je niet met een ruzie door partij te kiezen.
- Als je zelf ruzie hebt, praat je het eerst uit zoals je dat geleerd hebt. Lukt dat niet dan meld je dat bij de leerkracht.
- Luister naar elkaar en kijk elkaar aan in een gesprek.
- Als je ziet dat een kind gepest wordt, dan vertel je dat aan de leerkracht. Dat is dan geen klikken!!!
- We dagen niemand uit.
- We reageren niet negatief op elkaar en spreken elkaar niet na.

- En vooral....

- ***We doen geen dingen bij een ander, waarvan jij niet wil dat een ander die bij jou doet.***

Schoolbeleid

Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode op onze school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Om dit te bereiken is bovenstaande aanpak “Beter omgaan met elkaar” en de daaraan gekoppelde Pestaanpak omschreven in het pestprotocol een belangrijk onderdeel geworden van het schoolbeleid van ‘t Keuningshōfke.

Voor de kinderen op ‘t Keuningshōfke en de ouders/verzorgers zijn bovenstaande regels en afspraken bij de aanpak “Beter omgaan met elkaar” en de Pestaanpak helder en bekend. Kinderen en volwassenen handelen volgens deze regels en afspraken, en spreken elkaar hierop aan, als er zich ongewenste situaties voordoen. Bij de aanmelding van een leerling wordt dit onderdeel van het schoolbeleid nog eens speciaal toegelicht.

Directie, leerkrachten, Medezeggenschapsraad (MR) en Ouderraad (klankbordgroep) onderschrijven gezamenlijk deze aanpak.

Door consequent te handelen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan en realiseren we een veilige leer- en werkomgeving op basisschool ‘t Keuningshōfke.

Deze aanpak wordt door iedere leerkracht, ieder schooljaar tijdens de informatieavond in september of oktober met de ouders besproken en wordt vervolgens via ouderportaal – website openbaar gemaakt voor de ouders.